

Prezesem Zarządu Głównego ZS w Warszawie jest Tadeusz Chwiedź.
Prezesem Oddziału ZS w Toruniu jest Jan Myrcha.
Prezesem Koła ZS w Grudziądzu jest Tadeusz Biernat.

KONKURS

Dostaliśmy zaproszenie na konkurs. Weź w nim udział. Będą nagrody. Temat: „Jakie znaczenie ma dla mnie Patron Szkoły” - praca pisemna. Informacje znajdziesz na stronie internetowej szkoły www.gim6grudziadz.edu.pl.

Współpracujemy z redakcją rocznika „My, Sybiracy” - członkami Zarządu Oddziału ZS w Łodzi. Nauczyciele i uczniowie mają możliwość podzielenia się działaniami związanymi z Patronem Szkoły na łamach tego rocznika.

Już za rok 24 maja jest X Jubileuszowa Rocznicą nadania imienia Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu

Panie Aleksandra Mikołajek i Jolanta Kurpiewska od kilku lat nagrywają żywe lekcje historii. Dziękujemy. Dziękujemy również p. Violetcie Kuchcie za ofiarowywanie zniczy na grób-mogiłę, pod obelisk i tablicę pamiątkową z okazji uroczystości okolicznościowych. Podziękowania składamy również p. Grażynie Wójtowicz, p. Aleksandrze Mikołajek, p. Krystynie Zedlewskiej i p. Katarzynie Grohs za coroczne przygotowanie oprawy artystycznej spotkań wigilijnych Sybiraków.

Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu
Al. 23 Stycznia 30, 86-300 Grudziądz, tel. 56 64 302 55
e-mail: gim6grudz@wp.pl

Redakcja: nauczyciele Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu:

Anna Góra, Mirosława Marszałek, Ewa Nowacka,

Korekta: Krystyna Zedlewska

Skład komputerowy: Ewa Nowacka

CZY
WIESZ,
ŻE

CZY
WIESZ, ŻE

CZY
WIESZ,
ŻE

CZY
WIESZ,
ŻE

PATRON SZKOŁY

*„Pan Bóg pozwolił im wrócić do kraju
by uczyli miłości
do Ojczyzny nas wszystkich,
a zwłaszcza młode pokolenie”*

Obelisk w Grudziądzu
przy budynku Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków

Fot. K. Grohs

W tym numerze:

Nie wolno zapomnieć, przemilczeć	2
Pomoc Związku Patriotów Polskich	3
Niezwykłe spotkanie	4
Być i mówić...	5
Smutne dzieciństwo	6
Czcimy wszystkie rocznice...	7
Zatrzymaj się na chwilę...	8
Musimy wiedzieć, musimy mówić...	9
Wydali książkę	10
Warto pomagać i wspierać...	11
Mapa szkół imienia m.in.. Sybiraków	12
I Krajowy Zjazd Szkół...	13
Konkurs o Patronie Szkoły-Sybiracy	14-15

Nie wolno zapomnieć, przemilczeć, fałszować!

Prawie od samego początku kolonizacji Syberia była miejscem zesłań i kar. Już w XVII wieku zsyłki na Syberię włączono do rosyjskiego systemu karnego. Deportowano tam zbrodniarzy, chłopów pańszczyźnianych, jeńców wojennych i politycznych. Bito knutem, obcinano palce lewej ręki, głodzono, występowała także kara katongi. Wkrótce Syberia stała się największym więzieniem świata. Wśród więźniów wielką liczbę stanowili Polacy, którzy zajmowali wśród tamtejszej społeczności wysoką pozycję „*Być Polakiem uważano tam za rzecz bardzo zaszczytną*”. Wiek XVIII to utrata niepodległości przez Polskę i kilka fal wysiedleń Polaków na Sybir, Kaukaz. Z każdym wiekiem liczba zesłańców narastała, swe apogeum osiągnęła w XX wieku. Podróż na zesłanie była bardzo długa, często odbywała się najpierw pieszo, po wybudowaniu linii kolejowej pociągami. Wygnańcy szli skuci kajdanami, mieli golone głowy, otrzymywali więzienny ubiór z nazywką symbolizującą miasto zesłania.

Tragedia zsyłek ludności na Sybir i do Kazachstanu miała na celu zniszczenia Polski i Polaków, uderzono w środowiska, które były szczególnie zaangażowane w służbę Polsce. Po odzyskaniu niepodległości przez Polskę, zesłańcy po odbyciu kary mogli osiedlać się w europejskiej części Rosji, a nawet wrócić do kraju, jednak często z wykluczeniem swych rodzinnych stron.

Po wkroczeniu Armii Czerwonej na tereny polskie w 1944 roku rozpoczęły się nowe aresztowania i ruszyły pociągi w daleką drogę na Sybir i do Kazachstanu z żołnierzami AK i członkami innych organizacji patriotycznych, których władze radzieckie, a w późniejszym czasie – po 1945 roku organa bezpieczeństwa, uznały za politycznie niebezpieczne dla władzy ludowej. Radzieckie łagry, więzienia zasilane były nową falą Polaków. Zesłańcy zaznali głodu, katorżniczej pracy, wielu chorób, represji fizycznych i psychicznych.

Poeta – Sybirak, Marian Jonkajtys nazwał te ludobójcze miejsca „białe krematoria”. Zesłańcy ginęli z głodu, wyczerpania, chorób, których nie było czym i komu leczyć. Co trzeci deportowany pozostał na zawsze na „niehumanitarnej ziemi”. Ziemia syberyjska i stepy Kazachstanu kryją w sobie tysiące mogił, po których nie ma już nawet śladu. Czas zatarł ślady tragedii jaką doznali Polacy na zesłaniu.

Część Polaków, którym udało się przeżyć po uwolnieniu nadal byli prześladowani przez władze sowieckie. Aresztowani np. za odmowę przyjęcia sowieckiego obywatelstwa, po zwolnieniu z łagrów nie mieli żadnej pomocy ze strony ambasady polskiej. Powrót do Polski był uzależniony od szantażu polegającego na przyjęciu tegoż obywatelstwa. Ludzie po powrocie do Polski często żyli w ciągłym strachu przed odesłaniem do Związku Radzieckiego, musieli meldować się co pół roku w konsulacie sowieckim. Do śmierci towarzyszył im strach i obawa. Każdy dzień, dzwonek do drzwi, przechodzień idący za plecami to widmo ponownych represji.

Sowieckie deportacje Polaków są bardzo ważnym tragicznym doświadczeniem dziejowym, którego nie wolno zapomnieć, przemilczeć, fałszować.

Oliwia Sikorska
nauczyciel Gimnazjum nr 6

REGULAMIN VI KONKURSU SZKOLNEGO Patron Szkoły „SYBIRACY”

Organizatorzy: Anna Góra, Mirosława Marszałek, Ewa Nowacka

Termin: I etap 20 kwietnia 2012 r. godz. 8⁰⁰

II etap 18 maja 2012 r. godz. 10⁴⁰

Uroczyste wręczenie nagród odbędzie się dnia **24 maja 2012** podczas Święta Szkoły.

Miejsce konkursu: I etap – sala 105

II etap - sala 119

Zgłoszenia drużyn dwuosobowych ze wszystkich klas przyjmują organizatorzy **do dnia 16 marca 2012 r.** od wychowawców klas.

Komisja konkursowa: Anna Góra, Mirosława Marszałek, Tadeusz Biernat (Sybirak), Eugenia Dziemiańczuk (Sybiraczka)

Konkurs składa się z dwóch etapów:

I etap – 20 kwietnia 2012 r. - udział biorą drużyny dwuosobowe z każdej klasy

pisemny test wiedzy o życiu i działalności Sybiraków (źródło informacji: wiadomości zawarte w szkolnych biuletynach informacyjnych dostępnych w szkolnej bibliotece).

Do II etapu konkursu zakwalifikowane zostaną drużyny z największą ilością punktów (nie więcej niż 5 drużyn).

II etap – 18 maja 2012 - udział biorą dwuosobowe drużyny zakwalifikowane po I etapie - 5 drużyn.

Drużyny odpowiadają na pytania związane z Patronem Szkoły. Ponadto drużyny zakwalifikowane do II etapu, prezentują podczas konkursu przygotowaną przez siebie pracę plastyczną pt. „*Patron szkoły w oczach gimnazjalistów*”, która również podlega ocenie.

KONKURS

WYNIKI V KONKURSU PATRON SZKOŁY - SYBIRACY

20 maja 2011 roku o godzinie 11:00 odbył się finał V edycji Konkursu "Patronie Szkoły - Sybiracy". W trzech konkurencjach rywalizowały ze sobą drużyny klas: 1a, 2a, 2b, 3a, 3f. Uczniowie odpowiadali na pytania zawarte w siedmiu kategoriach (geografia Syberii, daty, postaci, Związek Sybiraków, miejsca pamięci, hymn, daty ważne dla naszego gimna-

zjum). Oprócz wiedzy teoretycznej uczniowie musieli wykazać się umiejętnością układania puzzli z wizerunkiem Kościoła w Mrągowie p.w. Św. Rafała Kalinowskiego – patrona Sybiraków oraz znajomością biografii wylosowanej postaci (Św. Rafała Kalinowskiego, Zygmunta Szczęsnego Felińskiego, Marianna Jonkajtysa i ks. Zdzisława Peszkowskiego).

I m - klasa 1a - Chelstowska Martyna, Górka Karolina
(wych. p. M. Oczyńska)

II m- klasa 2a - Żyła Sebastian, Oczyński Jakub (wych.p. A. Wiśniewska)

III m- klasa 3a - Szpajda Zuzanna, Meger Aleksandra
(wych. p. M. Marszałek)

Finaliści konkursu pieśni patriotycznej:

I miejsce – Anna Maliszewska z kl. 2d

II miejsce – Klaudia Ligaj i Rokszana Jabłońska z klasy 2b

III miejsce – Sebastian Żyła z klasy 2a

Finaliści konkursu poezji patriotycznej:

I miejsce – Magdalena Andrzejczak z klasy 3e

II miejsce – Paulina Gadomska z klasy 3b

III miejsce – Martyna Chelstowska z klasy 1a

Wyróżnienie w konkursie plastycznym „Patron szkoły w oczach gimnazjalistów” zdobyła **Monika Bajster z klasy 3f.**

Nagrody wręcza poseł na sejm RP p. Marzena Drab oraz wicedyrektor szkoły p. Renata Matuszak

Pomoc Związku Patriotów Polskich...

W 1943 roku na terenie Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich powstał ZWIĄZEK PATRIOTÓW POLSKICH. Okazał się dla naszych rodaków ogromną „deską ratunku”, gdyż to ich członkowie walczyli o to, aby wszystkim deportowanym i zesłanym Polakom ułatwić powrót do kraju. Polacy na teren Związku Radzieckiego zostali przewiezieni w bydłych wagonach w głąb Syberii i na tereny Kazachstanu (odbyły się cztery deportacje, a pierwsza z nich miała miejsce 17 września 1939 roku). W tym właśnie roku na terenie Związku Radzieckiego przebywało już około miliona Polaków. Jednym z pierwszych działań członków Związku Patriotów Polskich było między innymi organizowanie wojska polskiego oraz tworzenie domów dziecka dla tysięcy polskich sierot „wegetujących w radzieckich miastach i wsiach”. Jeden z takich domów powstał w Semipałatyńsku, kazachskim mieście nad Irtyszem. Dyrektorem tegoż domu była pani Wincentyna Szawczukiewicz.

Większość wychowanków z Domu Dziecka w Semipałatyńsku trafiła po wojnie do Szymonowa. W 1985 roku odbył się I Zjazd, na który przyjechało aż 40 osób – byłych mieszkańców Domu Dziecka z Semipałatyńska. Dzieci, które mieszkały w semipałatyńskim domu dziecka przeszły gehenną głodu i samotności na terenie obcego kraju.

Nauczyciele i młodzież Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu oraz grudziądzcy Sybiracy zainteresowali się działalnością Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie. Wszyscy mamy nadzieję poznania losów dzieci i historię ich domu poprzez aktywną współpracę w przyszłości.

Dom Dziecka w Szymonowie

Niezwykłe spotkanie

W dniu 6 października 2011 r. doszło do spotkania przedstawicieli Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu z p. Zofią Bagińską - Dyrektorem Domu dla Dzieci im. Sybiraków w Szymonowie (woj. warmińsko-mazurskie). W spotkaniu uczestniczyła delegacja w składzie: Dyrektor Gimnazjum nr 6 - Bogdan Grodowski, nauczycielki - p. Mirosława Marszałek i p. Ewa Nowacka oraz przedstawiciele koła Związku Sybiraków w Grudziądzu - prezes p. Tadeusz Biernat, zastępca prezesa p. Eugenia Dziemiańczuk (Sybiraczka) oraz p. Danuta Kołodziejska (Sybiraczka).

Celem wizyty było przekazanie darów zebranych przez pracowników i uczniów Gimnazjum nr 6 oraz członków koła Związku Sybiraków w Grudziądzu dla podopiecznych Domu Dziecka w Szymonowie. Były to: środki czystości, ręczniki, przybory szkolne, odzież oraz słodycze. Przewóz darów odbył się wypożyczonym autobusem, dzięki uprzejmości pana Naczelnika Wydziału Edukacji Andrzeja Cherka i pani Jolanty Ciszewicz dyrektor Zespołu Szkół Rolniczych w Grudziądzu.

W Szymonowie grupa z Grudziądza została powitana bardzo serdecznie. W ciągu dnia zwiedzano budynek Domu Dziecka, salę nauki, miejsce rekreacji dla dzieci, przyległy park z 400-letnimi dębami, domy mieszkalne dla młodzieży uczącej się i powracającej na weekendy do „swojego domu”.

Ważnym punktem dnia była wymiana doświadczeń związanych z posiadaniem wspólnego imienia naszego Gimnazjum i Domu dla Dzieci - „Sybiraków” oraz spotkanie z p. Janiną Żołędowską - Sybiraczką z Ostródy. Pani Janina opowiedziała historię Domu Dziecka w Semipałatyńsku na Syberii, którego była mieszkanką. Po zakończeniu wojny i uzyskaniu możliwości powrotu na ziemię polską - dyrektor syberyjskiego Domu Dziecka - p. Szawczukiewicz, przewiozła wszystkie dzieci z Semipałatyńska do Domu Dziecka w Szymonowie, także - panią Janinę. Pierwsi mieszkańcy tej placówki - mali Sybiracy - zostali jej patronem. Do dziś podopieczni pamiętają, piszą listy, odwiedzają obecną panią dyrektor, składają kwiaty pod tablicą pamiątkową. Ponadto systematycznie wspierają wszystkie przedsięwzięcia w Domu Dziecka.

Na zakończenie spotkania, po uroczystym obiedzie, pani dyrektor w imieniu dzieci serdecznie podziękowała społeczności grudziądzkiej za wielki dar serca, prosząc jednocześnie o wsparcie - poprzez oddanie 1% podatku na Warmińsko-Mazurskie Stowarzyszenie Pomocy Dziecku i Rodzinie w Szymonowie gm. Małdyty.

KRS 000046028 Nr konta 80 1320 1104 3132 7082 2000 0001

(adres do korespondencji: Dom dla Dzieci
14-330 Szymonowo 14, gmina Małdyty
dyr. Zofia Bagińska)

I Krajowy Zjazd Szkół i Placówek
noszących Imię upamiętniające Zesłańców Sybiru”,

„Spojrzenie w przeszłość – drogowskazem dla przyszłości”

Na zaproszenie organizatorów odpowiedziało 21 szkół. Tematyka konferencji:

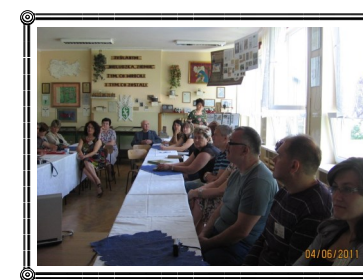
- ▶ rola patrona w pracy wychowawczej;
- ▶ tworzenie Stowarzyszeń, które będą pielęgnować pamięć o pokrzywdzonych i będą się opiekować widocznymi znakami obecności tych ludzi w Polsce czyli m.in. tablicami, pomnikami...;
- ▶ omówienie zadania Zarządu Głównego dotyczące współpracy ze szkołami noszącymi imię Sybiraków;
- ▶ omówienie współpracy z Fundacją Syberia-Kresy;
- ▶ prowadzenie Izby Pamięci.

Kazimierz Korczyński
Antonina Dzikowska

Organizatorem była dyrektor Zespołu nr 2 w Nowym Sączu Antonina Dzikowska z nauczycielami, Prezes ZS w Nowym Sączu - Kazimierz Korczyński oraz Prezes Stowarzyszenia Pamięci Polskiego Sybiru w Nowym Sączu - Robert Sobol.

Reprezentantki z naszej szkoły p. Mirosława Marszałek i p. Ewa Nowacka konferencję podsumowały słowami: **„Piękna inicjatywa, doskonała organizacja, ciekawi ludzie, a przede wszystkim niezapomniana atmosfera, przepelniona życzliwością, gościnnością, duchem patriotyzmu i serdeczności – to nastrój I Krajowego Zjazdu.”**

Spotkaliśmy się, bo połączyła nas wspólna idea – „Ocalić od zapomnienia”.

Mapa szkół i placówek noszących imię upamiętniające Zesłańców Sybiru

Na mapie kolorem fioletowym zaznaczono szkoły biorące udział w I Krajowym Zjeździe Szkół i Placówek noszących imię upamiętniające Zesłańców Sybiru”, Kolorem czarnym – szkoły nie biorące udziału w Zjeździe.

Nowy Sącz, 02-04 czerwca 2011r.

Być i mówić to obowiązek każdego Sybiraka

Wychowanie patriotyczne we współczesnej polskiej szkole stanowi poważne wyzwanie dla nauczycieli i wychowawców młodzieży. Nie jest łatwo mówić o miłości do ojczyzny i poświęceniu życia w imię wolności uczniom, którym bliżej do wirtualnego świata niż myślenia o trudnej historii własnego narodu. Wynika z tego potrzeba poszukiwania nowych sposobów przekazywania wiedzy na temat dziejów Polski i uwrażliwiania młodych ludzi na sprawy związane z polskością. Jedną z form wychowania patriotycznego w Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu od kilku lat jest organizowanie żywych lekcji historii, na których gośćmi, a zarazem nauczycielami, są członkowie Związku Sybiraków Koło w Grudziądzu. Dzięki nim społeczność uczniowska ma szansę w sposób przystępny poznać trudne losy osób deportowanych w głąb Rosji w latach 40. XX wieku. Lekcje z Sybirakami przyczyniają się na pewno do zachowania pamięci o Polakach, którzy na zawsze zostali na nieludzkiej ziemi i tych, którym udało się wrócić do ojczyzny.

Nie ulega wątpliwości, że najlepszym sposobem na poznanie trudnych losów zesłańców, były rozmowy z osobami, które same to przeżyły. Z inicjatywy członków Związku Sybiraków oraz nauczycieli od 2004 roku na przełomie stycznia i lutego wszystkie klasy naszego gimnazjum wraz z wychowawcami biorą udział w żywych lekcjach historii. Odbywają się one w Sali Pamięci, która powstała z myślą o utrwaleniu pamięci na temat Sybiraków. Zgromadzone tam mapy, dokumenty, zdjęcia i wspomnienia wzbogacają historie opowiadane przez zaproszonych gości. W styczniu 2012 roku swoje wspomnienia z lat zesłania przybliżali uczniom: Eugenia Dziemiańczuk, Henryk Wiśniewski, Franciszka Klasa, Irena Madejska, Henryk Szczepaniak, Danuta Kołodziejaska, Henryk Przeczewski, Barbara Gronowska, Franciszka Gargol (na zdj. w głębi), Lidia Kozicka na zdj.), Ludwik Żak, Eugenia Karczewska i Tadeusz Biernat.

Każde zetknięcie z opowieściami o sybirackich losach jest dla uczniów naszej szkoły niezwykłym przeżyciem, wszyscy z uwagą słuchają wspomnień. Bezpośredni kontakt z osobami, które los silnie związał z historią narodu polskiego i ciężko doświadczył, przemawia do wyobraźni młodych ludzi, a autentyzm wspomnień, potwierdzany często wrzuceniem Sybiraków opowiadających o swoim życiu na zesłaniu, sprawia, że spotkania te na długo zapadają wszystkim w pamięć.

W ostatnich latach żywe lekcje historii rejestrowane są często za pomocą kamery, aby w przyszłości, kiedy już zabraknie żywych świadków, dzieje Sybiraków mogły być dalej przekazywane uczniom Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu. Od roku szkolnego 2011/2012 postanowiono również zmienić nieco formułę spotkań, wprowadzając we wrześniu dodatkowe lekcje z Sybirakami dla nowo przyjętych do szkoły uczniów klas pierwszych. Nadal odbywać się będą zaplanowane wcześniej spotkania zimowe, w których uczestniczyć będzie cała społeczność uczniowska naszej szkoły.

Opracowała:

Emilia Suchorowska
nauczycielka Gimnazjum nr 6

Smutne dzieciństwo

W 1989 roku założono Koło Związku Sybiraków w Grudziądzu. Jednym z założycieli był Tadeusz Biernat.

Kilkakrotnie wybierany na stanowisko wiceprezesa zarządu, obecnie od 16 lutego 2005 pełni funkcję prezesa.

Urodziłem się 28 marca 1939 roku. Jako półroczne dziecko zostałem wywieziony wraz z rodzicami i rodziną na zimny i odrażający Sybir. 17 września 1939 roku cała moja rodzina została wywieziona do miejscowości Archanzielsk. Już na zeszaniu mój ojciec pracował przy wyrębie lasu. Po trzech latach ciężkiej pracy w lesie wraz z bratem zdecydowałem się dołączyć do formowanego Wojska Polskiego pod dowództwem gen. Andersa, z którym poszli na szlak bojowy. W obozie pozostało czworo dzieci i matka. Zostaliśmy przewiezieni do Kazachstanu—Nowa Puć, Posiołek Kaskaduk. W 1945 roku matkę aresztowano. Przebywała w więzieniu cały rok, mocno to przeżyła. Przesłuchiowano ją 5-6 razy dziennie, zmuszano do podpisania rosyjskiego obywatelstwa. Po wyjściu z więzienia moja matka odnalazła swoje dzieci. W kwietniu 1946 roku Rosjanie zdecydowali się na transport Polaków do Polski. (Podstawiali bydłce wagony i na podstawie list zbiorczych „pakowano” do wagonów byłych już zesłańców-Polaków). W maju 1946 roku wróciliśmy do Polski, do miejscowości Jelenia Góra. Rodzina przebywająca na ziemiach polskich dowiedziała się o transporcie Polaków deportowanych do Polski. Wraz z matką odebrali nas wujkowie i zawieźli do Myśliwca w powiecie Wąbrzeźno. To były cudowne dni. Szkoda, że nie wszystkim dane było przeżyć.

Odnaczony wieloma medalami za wieloletni wkład pracy i duże zaangażowanie na rzecz Koła Związku Sybiraków w Grudziądzu.

- Odznaka Honorowa Sybiraka
- Krzyż Więźnia Politycznego
- Kombatancki Krzyż Zasługi
- Order Przelanej Krwi za Ojczyznę
  - Srebrny Krzyż Zasługi
  - Krzyż Zesłańców Sybiru
  - Medal „Pro Memoria”
- Medal wojewody Kujawsko-Pomorskiego
- Srebrny medal Opiekuna Miejsc Pamięci
  - Złoty Krzyż Zasługi
- Złoty Medal Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej.

Warto pomagać i wspierać Sybiraków

W dniu 22.12.2011 r. nauczycielki z naszej szkoły **Natalia Grzędzicka**, **Ewa Krygier** oraz **Monika Oczyńska** otrzymały z rąk prezesa Związku Sybiraków Koło w Grudziądzu Honorową Odznakę Sybiraka. Panie systematycznie współpracowały z członkami koła w Grudziądzu i za ich aktywność społeczną zostały docenione przez zarząd koła. Dziękujemy i gratulujemy.

W naszej szkole odbyło się już kilka takich uroczystości, bowiem nasi nauczyciele wcześniej otrzymali również takie same odznaczenie (dyrektor szkoły Bogdan Grodowski, były zastępca dyrektora Jacek Nowak, Ewa Nowacka, Anna Góra, Mirosława Marszałek, Katarzyna Grohs, Krystyna Zedlewska). Sztandar szkoły otrzymał również Honorową Odznakę Sybiraka.

Wszyscy odnaczeni nauczyciele serdecznie dziękują wszystkim Sybirakom za pamięć, zaszczytne wyróżnienie oraz docenienie wysiłku włożonego we wspólne tworzenie historii.

Spotkanie przy opłatku

Jak co roku, dnia 14 grudnia 2012 roku, odbyło się spotkanie opłatkowe zorganizowane przez Związek Sybiraków Koło w Grudziądzu. W uroczystości udział wzięli przedstawiciele Urzędu Miasta, między innymi prezydent Robert Malinowski, a także kapelan Sybiraków ks. Henryk Kujaczyński i dyrektor Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków Bogdan Grodowski oraz wielu zaproszonych gości.

Spotkanie miało w tym roku szczególnie charakter, ponieważ odbyła się na nim promocja książki pani Lidii Kozickiej „Przeżyliśmy. Wspomnienia Grudziądzkich Sybiraków”. Książka została wręczona pani Krystynie Zedlewskiej, Katarzynie Grohs za owocną współpracę z grudziądzkimi Sybirakami.

Uroczystość uświetnił występ uczniów Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu przygotowany przez panią Krystynę Zedlewską i panią Katarzynę Grohs nauczycielki Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu.

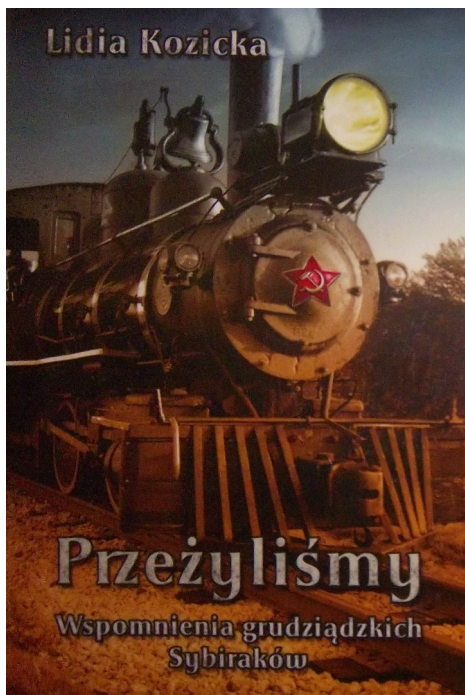
Opracowała
Krystyna Zedlewska
Nauczycielka Gimnazjum nr 6

WYDALI KSIĄŻKĘ

„Przeżyliśmy. Wspomnienia Grudziądzkich Sybiraków”

Grudziądzcy Sybiracy wydali w grudniu 2011 roku swoją pierwszą książkę pt. „Przeżyliśmy. Wspomnienia Grudziądzkich Sybiraków”. Wydanie książki współfinansowane było ze środków budżetu województwa kujawsko-pomorskiego, gminy-miasta Grudziądz oraz środków własnych Związku Sybiraków Koło w Grudziądzu. Materiały zebrała i spisała córka Sybiraczki Pelagii Dopierałowej (obecnie ma 90 lat) Lidia Kozicka. Książka między innymi zawiera wspomnienia, które autorka spisała na podstawie ustnych relacji. W książce tej zamieściła wspomnienia 27 Sybiraków: Kresowian i Pomorzan. W publikacji tej autorka umieściła zdjęcia i kopie dokumentów oraz ilustracje wykonane przez uczniów Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków.

W grudniu 2011 roku członkowie koła ZS w Grudziądzu zorganizowali konkurs na projekt okładki dla uczniów Gimnazjum nr 6 w Grudziądzu. Komisja nie przyznała I miejsca. Wyróżniono trzy prace: Martyny Pasterskiej z kl. III f, Karoliny Górskiej z kl. II a i Marii Działo z kl. II a. Prace te zostały umieszczone w wydanej książce jako ilustracje. Uczennice otrzymały w formie nagrody po egzemplarzu książki.

Opracowała: Lidia Kozicka

córka Sybiraczki

Czcimy wszystkie rocznice....

Dnia 10. 02. 2012r. odbyła się Msza święta z okazji rocznicy zsyłki Polaków na Sybir.

Jak co roku delegacja Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądzu uczestniczyła w tym ważnym dla naszego patrona wydarzeniu.

Jest to bardzo uroczysta msza, na której byli grudziądzcy Sybiracy, pan Prezydent Grudziądz Robert Malinowski, urzędnicy miejscy, przedstawiciele służb mundurowych oraz zaprzyjaźnionych szkół. Najliczniejsza jest zawsze delegacja naszej szkoły, gdyż co roku „trójki klasowe” każdej klasy mają zaszczyt uczestniczyć w tej mszy. Jest to msza wyjątkowa. Najpierw ksiądz infulat Henryk Kujaczyński wraz z przewodniczącym Związku Sybiraków w Grudziądzu Tadeuszem Biernatem witają poczty sztandarowe i przyprowadzają je pod ołtarz, a pocztów jest wiele, bo są poczty: Sybiraków, Wojska Polskiego, Harcerstwa Polskiego, Szkół. Do niedawna we mszy uczestniczyła kompania Wojska Polskiego, sprawując honorową wartę. Później przemawia pan T. Biernat, przypominając zebranym losy wypędzonych na Sybir Polaków. Następnie wszyscy w zamyśleniu wysłuchują hymnu Sybiraków. Ksiądz prowadzi mszę w czasie, której zawsze Słowo Boże czyta uczeń Gimnazjum nr 6. Kolejną niespotykaną w czasie innej mszy kwestią jest czytana zazwyczaj przez Eugenię Dziemiańczuk modlitwa powszechna, która tematyką nawiązuje do historii sybirackiej. Po skończonej mszy składane są kwiaty pod tablicą pamiątkową umieszczoną na tylnej ścianie kościoła.

Jest to bardzo wzruszająca uroczystość, w której jesteśmy bliżej patrona naszej szkoły i widzimy ludzi, którzy przeżyli Sybir.

Jest to kolejna „żywa lekcja historii”, która zostaje w pamięci wszystkich przybyłych.

Monika Oczyńska
Nauczycielka Gimnazjum nr 6

Zatrzymaj się na chwilę...

W dniu 12 października 2011r. na terenie boiska szkolnego Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków postawiono obelisk poświęcony grudziądzkim Sybirakom, którzy przeżyli wojenne piekło zesłania. Jest to już szóste miejsce pamięci narodowej zlokalizowane na terenie miasta Grudziądz.

Przygotowania związane z wyeksponowaniem obelisku dla społeczności lokalnej Grudziądz trwały od lipca 2011r.

Pan Tadeusz Biernat i Pani Eugenia Dziemiańczuk - członkowie Związku Sybiraków Koło w Grudziądz - poczynili starania w kierunku pozyskania sponsorów do tego szlachetnego przedsięwzięcia. Owocem ich pracy stało się nawiązanie współpracy ze wspaniałymi ludźmi Państwem Danutą i Krzysztofem Grochowskimi właścicielami grudziądzkiej firmy kamieniarskiej. Państwo Grochowscy podjęli decyzję o całkowitym sfinansowaniu obelisku.

Inspiracją do tego, aby to szczególne miejsce pamięci narodowej wyeksponować na terenie szkoły był I Krajowy Zjazd Szkół i Placówek noszących imię upamiętniające zesłańców Sybiru w Nowym Sączu w dniach 2-4.06.2011r. a szczególnie trzeci dzień zjazdu. Podziwiano miejsce pamięci narodowej autorstwa Pana Dyrektora Zespołu Szkół nr 2 w Nowym Sączu Maksymiliana Wilka.

Projekt obelisku przygotowały nauczycielki Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków Pani Anna Góra, Mirosława Marszałek i Sybiraczka Pani Danuta Kotozdzińska. Po konsultacji z Panem Krzysztofem Grochowskim projekt zaakceptowano. Rozpoczęła się systematyczna praca nad przygotowaniem gruntu pod obelisk i wyeksponowaniem go na terenie boiska. Największy trud w działania włożyli pracownicy pana Grochowskiego, dzięki którym nasz obelisk – miejsce pamięci narodowej nabrał wizerunku zgodnie z wcześniej przygotowanym projektem. Serdeczne podziękowania składamy nie tylko Panu Krzysztofowi Grochowskiemu i jego małżonce Danucie Grochowskiej, ale także Panom: Kazimierzowi Majorce, Adamowi Czerkiewiczowi, Tomaszowi Kielas, Pawłowi Papierowskiemu.

Wiązanekę składa p. Jan Myrcha – prezes Oddziału ZS w Toruniu wraz z młodzieżą z VI LO w Toruniu im. Zesłańców Sybiru

Musimy wiedzieć, musimy mówić, musimy pamiętać.

Dbałość i kultywowanie Miejsc Pamięci Narodowej jest naszym, Polaków, patriotycznym obowiązkiem. Doskonałym przykładem tego jest nadanie przez Radę Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa, Gimnazjum nr 6 im. Sybiraków w Grudziądz, w dniu 17.11.11r. **Złotego Medalu Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej** Gimnazjum nr 6 im Sybiraków w Grudziądz jest jedyną placówką na terenie województwa kujawsko- pomorskiego, która taki medal otrzymała.

Złotym Medalem Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej uhonorowano: Bogdana Grodowskiego - dyrektora Gimnazjum nr 6 w Grudziądz, Tadeusza Biernata - prezesa grudziądzkiego koła Związku Sybiraków, Eugenię Dziemiańczuk - kronikarza grudziądzkiego koła Związku Sybiraków, Henryka Wiśniewskiego- członka grudziądzkiego koła Związku Sybiraków, Lidie Kozicką- wiceprezesa grudziądzkiego koła Związku Sybiraków.

Srebrne medale Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa przyznała Robertowi Malinowskiemu- Prezydentowi Miasta Grudziądz, Jadwidze Michalskiej prezesowi Spółdzielni "Dom Marzeń", Mirosławowi Zielke - wiceprezesowi Spółdzielni "Dom Marzeń", Danucie Grochowskiej - fundatorce obelisku.

Odnaki Opiekuna Miejsc Pamięci Narodowej zostały wręczone nauczycielom Gimnazjum nr 6 w Grudziądz: Mirosławowi Marszałek, Ewie Nowackiej, Annie Górze, Katarzynie Grohs, Krystynie Zedlewskiej, a także Annie Lubiszewskiej - członkowi grudziądzkiego koła Związku Sybiraków oraz Irene Madejskiej- sekretarzowi grudziądzkiego koła Związku Sybiraków.

M.Marszałek, E.Nowacka, K.Grohs, (nauczycielki Gim.nr 6) oraz I.Madejska

Opracowała: Krystyna Zedlewska
Nauczyciel Gimnazjum nr 6